ДЕТСКА ГРАДИНА «КОСМОНАВТ» - гр. ШУМЕН, общ. ШУМЕН
Шумен; ул. «Съединение» № 12 А; тел. 054 862773; info-2700128@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДАРИНА ДИМИТРОВА
Директор на ДГ „Космонавт“, Шумен

Заповед № 574-2/ 14.09.2026 г.

ЕТИЧЕН КОДЕКС

Н А

РАБОТЕЩИТЕ

В ДГ „КОСМОНАВТ” - ГРАД ШУМЕН

учебна 2026/2027 година

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите сдеца в сферите на: образование, здравеопазване, социални грижи, правосъдие, вътрешни работи и др.

- Детската градина е място, където се изгражда сплотена общност на деца, учители, непедагогически персонал и родители. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по-добро образование.
- Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на децата и допринася за формиране облика на детската градина.
- За всеки работещ в детската градина морален дълг е да спазва принципите на професионална етика
- Детството е изключителен период в живота на човека. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА ЕТИЧНИЯТ КОДЕКС:

- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Европейска харта за правата на човека;
- КонституциянаРБ;
- Закон за защита правата на детето;
- Закон за защита правата на човека;
- Закон за предучилищното и училищно образование;

РАЗДЕЛ I: ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Етичният кодекс е създаден на основание чл. 175, ал.1 от ЗПУО и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование.Този кодекс определя правилата за поведение на работниците и служителите в ДГ „Космонавт" и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да издигне престижа на детската градина.

Чл.2. (1) Дейността на всички работещи в детската градина се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

(2) Служителите изпълняват служебните си задължения при строго спазване на законодателството в Република България, като съдейства за провеждането на държавна политика в сферата на образованието.

(3) Служителите в зависимост от функциите, които изпълняват, осъществяват действия,предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в ДГ „Космонавт".

(4) Служителите извършват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно,като се стремят непрекъснато да подобряват работата си в интерес на децата и техните семейства.

(5) Служителите следват поведение, което не накърнява престижа на ДГ „Космонавт", не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя обществен и личен живот.

(6) При изпълнение на служебните си задължения служителите се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация.

Чл.3. Спазването на Етичния кодекс е задължително за всички служители и се следи от Комисия по етика при ДГ „Космонавт", която разглежда всички случаи на неговото нарушаване и налага предвидените в него санкции.

РАЗДЕЛ II
ЦЕЛИ

Чл.4. Моралният кодекс за работа с деца има за цел:

1. Да представи основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност.

3. Да насочва поведението и подпомогне работещите с деца в решаването на етични проблеми, които срещат в своята практика.

4. Да очертае моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

РАЗДЕЛ III
ПРОФЕСИОНАЛНИ ЦЕННОСТИ

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл. 5. Работещият с деца трябва да притежава определени личности, морални и социални качества.

Чл.6. Работещият с деца специалист се обляга на своята компетентност - притежава и отговорно прилага своето познание и опит.

Чл.7. Той не поставя успеха на своята работа в зависимост от професионалния компромис, работи независимо и носи отговорност за действията си.

Чл.8. Професионалистът, работещ с деца, се стреми да изпълнява работата си качествено и в срок, но не заблуждава децата и техните семейства за ефективността и ефикасността на своята дейност, т.е. високо цени честността в отношенията.

Чл.9. Той е коректен в отношенията си с децата и е лоялен спрямо родителите им, но без да пренебрегва отговорността си към обществото.

РАЗДЕЛ IV
ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ОБЩНОСТТА НА ДГ
ГЛАВА I
ПРИНЦИПИ НА ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.10. Доверието и взаимното уважение между членовете на екипа на ДГ „Космонавт“ и семейството са в основата на взаимоотношенията помежду им. В този смисъл всеки служител на ДГ „Космонавт“ се ангажира да работи за изграждане на доверие с децата и родителите, да защитава интересите на децата, с които работи, да защитава принципите на поверителност на информацията, да създава реалистични очаквания за резултатите от работата си, да избягва действия и ситуации, които биха предизвикали конфликт.

Чл.11. Работещият с деца целенасочено се стреми към изграждане, утвърждаване и повишаване на доверието и уважението към професията. Затова се ангажира да развива и популяризира успешни практики, да работи за повишаване на професионалната си отговорност и компетентност, да подпомага професионалното израстване на своите колеги и да насърчава проявите на висок професионализъм и морал, да се стреми към прозрачност и социална отговорност в работата си.

Чл.12. Работещият с деца сътрудничи с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазват професионална независимост.

ГЛАВА II
ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл.13. Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл.14. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл.15. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.16. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл.17.Във всички случаи да защитаваме по най-добър начин интересите на детето.

Чл.18. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.19. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл.20. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

Чл.21. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл.22. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която да стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл.23. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл.24.Да работим в най-добрия интерес на детето.

Чл.25. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл.26. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни з физическото и емоционалното му здраве и развитие.

Чл.27. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл.28. При съмнение за малтретиране да уведомяваме незабавно органите за закрила на детето и да се следи дали са предприети необходимите мерки.

Чл.29. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл.30. Когато има информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, общността на детската градина има моралната и законова отговорност да информира органите по закрила на детето.

Чл.31. Да се опазваме личната информация за децата и техните семейства и да се ползва само и единствено в техен интерес.

Чл.32. Общността на детската градина е като семейство, в което всички членове се отнасят по между си с уважение.

Чл.33. Общността на детската градина осъществява дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение.

Чл.34. Дейностите за мотивация и преодоляване на проблемното поведение са израз на общата воля и координираните усилия на всички участници в образователния процес.

Чл.35. Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието се разработват от общността на детската градина.

ГЛАВА III

РОДИТЕЛИ

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл.36.(1) Наша отговорност е да подпомагаме семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

(2) Да зачитаме достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

(3) Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

(4) Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.

Чл.37. Да не се позволяваме и не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.38. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване.

Чл.39. Да осигуряваме конфиденциалност на информация и зачитаме правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.40. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.41. В случаите на конфликт между членовете на семейството, да работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържаме от вземане на страна в конфликта.

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл.42. Родителите помагат според възможностите си за да се утвърди авторитета на детската градина.

Чл.43. Основни задължения на родителя/настойника/са:

т.1. Да проявява постоянни грижи за доброто образование на своето дете;

т.2. Да следи и насърчава неговите успехи;

т. 3. Да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие

т.4. Съдейства за самостоятелното критично мислене на детето;

т.5. Съобразява се с индивидуалните потребности и желания на детето.

Чл.44.Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения.

Чл.45. Задължение на родителя /настойника/ е да се интересува от мнението на учителите и да се съобразява с тях.

Чл.46. Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие, като зачита детето и спазва основните му права.

Чл.47. Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.

Чл.48. Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове от общността в ДГ „Космонавт“.

Чл.49. Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача – да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.

ГЛАВА IV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл.50. Да изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл.51. Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл.52. Да работим за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, като се въздържаме от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявяваме нетърпимост към подобни действия.

Чл.53. Да утвърждаваме авторитета на детската градина.

Чл.54. Да не разпространяваме неточна, видоизменена или измислена информация, уронваща авторитета на градината и на колегите ни, както и такава, създаваща условия за конфликти.

ГЛАВАV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл.55. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл.56. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл.57. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл.58. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл.59. Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

РАЗДЕЛ V

ПОВЕДЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛЯ/ПЕДАГОГИЧЕСКИ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ

ГЛАВАI

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.60. Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобаващо уважение и признание за своят труд.

Чл.61. (1) Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на горе стоящите органи.

(2) Служителят не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права,правата на неговата съпруга или съпруг, роднини по права линия без ограничения, посъребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен включително. В този случай той е длъжен незабавно да уведоми органа, от когото е получил нареждането.

Чл.62. Служителят не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на ДГ „Космонавт“.

Чл.63. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да върши работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл.64. (1) Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели.

(2) Информира своевременно непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество.

Чл.65. Служителят в изпълнение на заеманата длъжност, трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл.66. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва данните и документите в детската градина единствено по повод изпълнение на служебните си задължения при спазване правилата за защита на информацията.

ГЛАВА II

ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.67. (1) При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот служителите следват поведение, което не уронва престижа на ДГ „Космонавт“.

(2)Служителите не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

(3)Служителите се стремят да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си.

(4)Служителите спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представлява.

Чл.68. Служителят не може да участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на ДГ „Космонавт“.

Чл.69. Служителят поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в процеса на работата.

Чл.70.(1) Служителят противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в детската градина.

(2)Служителят не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

(3)Служителят не може да приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните му задължения.

Чл.71. Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Чл.72. При осъществяването на действия, несъвместими с поведението по този кодекс, служителят на ДГ „Космонавт“ следва да подаде молба за прекратяване на трудовите правоотношения.

ГЛАВА III

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.73. (1)Конфликт на интереси възниква, когато личен интерес на служителя го прави зависим и пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на задълженията му.

(2)Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При възникване на интереси служителят трябва да уведоми ръководителя си.

(3)Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване.

(4)Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(5)В случай на вече възникнал конфликт на интереси и по нареждане на директора на детската градина служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

РАЗДЕЛ VI

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ НА: ОБЩИНА, РУО, МОН и НПО

Чл.74. (1) Служителите подпомагат органите на държавна и местна власт с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на държавната политика, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяването на неговите правомощия.

(2) Когато прави предложения пред органите на държавна и местна власт, служителят предоставя цялата информация, отнасяща се до вземането на конкретно решение.

(3) Отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява, като при необходимост пренасочва въпросите към друг служител, притежаващ съответната компетентност.

Чл.75. Служителите предоставят исканата информация от органите на държавна и местна власт бързо, точно и коректно, освен ако изрично не е посочено друго в нормативен акт, засягащо поверителна информация. В тези случаи се иска разрешение от директора на детската градина.

Чл.76. Служителите активно съдействат за осъществяване на партньорски отношения с НПО и органите на държавната и местна власт.

РАЗДЕЛ VII

ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

Чл.77. (1) На основание чл. 265 от ЗПУО, с цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности, в ДГ „Космонавт“ се създава обществен съвет, който подпомага развитието на детската градина, осъществява граждански контрол на управлението му и участва в създаването и приемането на етичния кодекс на детската градина.

(2) При неодобрение от обществения съвет на актовете, те се връщат с мотиви заповторно разглеждане от педагогическия съвет. При повторното им разглеждане педагогическият съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

РАЗДЕЛ VIII

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.78. (1) За следене на спазването на този кодекс и за разрешаване на възникнали при приложението му казуси към ДГ „Космонавт“ се създава Комисия по етика.

(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от 3 години.

(3) Те трябва да имат най-малко 5 години трудов стаж в детската градина. Могат да бъдат преизбирани за още две. Следващият избор е след двугодишен интервал.

(4) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.

Чл.79.(1) Комисията по етика разглежда жалби, свързани със спазването на този кодекс и дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

(2) Комисията по етика приема Правила за дейността си, които се утвърждават на заседание на Педагогическия съвет.

Чл.80. Всеки заинтересован член може да внесе жалба в Комисията по етика.

Чл.81.(1) Комисията по етика разглежда постъпилите жалби най-късно в едноседмичен срок от постъпването им и се произнася с мотивирано становище, въз основа на което Директорът взима решение най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

(2) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл.82. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на ДГ „Космонавт“.

Чл.83. (1). Комисията по етика в ДГ „Космонавт“ е постоянно действаща.

РАЗДЕЛ IX

ЦЕЛИ И СРЕДСТВА НА ЕТИЧНАТА КОМИСИЯ

Чл.84. (1) Да защитава правото на учителите, служителите и работниците /членове/ на ДГ „Космонавт“ да бъдат всестранно и точно информирани;

(2) Да допринася за установяването на професионални стандарти.

(3) Да допринася за издигането на авторитета на ДГ „Космонавт“.

(4) Да създаде система на саморегулиране на преподавателите чрез прилагане на Етичния кодекс.

(5) Решаване на спорове между училището и обществото.

(6) Да укрепва свободата на словото, защитавайки правата на учителите, децата и др. членове.

(7) Да подпомага българския учител за прилагане на етичните правила и норми.

РАЗДЕЛ X

САНКЦИИ И ОТГОВОРНОСТИ

Чл.85. Санкциите по този кодекс се налагат с цел да се предупреди и превъзпита нарушителя към спазване на етичните норми и да се въздейства възпитателно върху останалите членове.

Чл.86. (1) Санкциите са:

1. писмено уведомяване на служителя или работника и даване публичност на случая.
2. Предложение до работодателя за дисциплинарно наказание.
3. Информиране на Обществения съвет.

(2) Непроизнасянето в срок от две седмици от получаване на сигнала се счита за мълчалив отказ за налагане на санкция.

РАЗДЕЛ XI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.87. Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

Чл.88. При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда и Правилника за дейността на детската градина.

Чл.89. При първоначално встъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае работещия с разпоредбите на този кодекс.

Етичният кодекс е създаден на основание чл. 259, ал. 1 от ЗПУО, във връзка с чл.31,ал.1, т.6 от Наредба № 15/22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие научителите, директорите и другите педагогически специалисти на МОН и решение на Педагогическиясъвет.

Настоящият Етичен кодекс е приет от ПС и влиза в сила от датата на приемането му.

Съгласували:/П/

ИВЕЛИНА ДРАГАНОВА
Председател на СБУ към КНСБ за ДГ „Космонавт”